

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Folkhälsomyndigheten

Yttrande över förslag till föreskrifter om krav för tillstånd för användning av bekämpningsmedel

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet bedömer att konsekvensutredningen uppfyller kraven i förordning (2024:193) om konsekvensutredningar.

Motivering till Regelrådets ställningstagande

Regelrådet konstaterar att konsekvensutredningen är mycket tydlig och att Folkhälsomyndigheten noggrant har analyserat och bedömt konsekvenserna av de förslag som läggs fram. Vidare konstaterar Regelrådet att förslagen kan leda till en ökad tydlighet av lagstiftningen på området, en ökad förutsägbarhet för företagen, minskade administrativa kostnader för berörda företag och bättre förutsättningar för små företag att kunna konkurrera på marknaden.

Regelrådet uppfattar det som att Folkhälsomyndighetens konsekvensutredning utgår från den tidigare förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning. Eftersom förslagen har remitterats efter 6 maj ska konsekvensutredningen utgå från kraven i förordning (2024:193) om konsekvensutredningar. Till följd av detta så saknar konsekvensutredningen en del av de delar som ska ingå i en konsekvensutredning. I detta fall innebär det dock inte någon avgörande brist för konsekvensutredningens kvalitet, framför allt på grund av att konsekvenserna för företag är mycket väl beskrivna.

Innehållet i förslaget

Folkhälsomyndigheten har tagit fram förslag till föreskrifter som kommer att ersätta myndighetens nuvarande föreskrifter (FoHMFS 2014:11) om tillstånd för användning av vissa bekämpningsmedel. Förslaget innebär anpassning till förordning (2014:425) om bekämpningsmedel och vissa förenklingar. Bland annat föreslås vissa ändringar i kraven på tidigare arbetslivserfarenhet för användning av bekämpningsmedel och ändringar gällande giltighetsbevis.

Bedömning av delar

Problembeskrivning och syftet med förslaget

Vad gäller förslaget att ta bort krav på tidigare arbetslivserfarenhet för användningstillstånd för bekämpningsmedel med beteckningen So så anger Folkhälsomyndigheten att det är svårt att motivera ett bibehållt praktikkrav i ett skede när den sökande för första gången vill få tillträde till yrkesmässig användning av tillståndspliktiga bekämpningsmedel. Vidare bedömer myndigheten att ett sådant krav medför en missgynnssam konkurrenssituation för de

företagare eller anställda som inte har tillgång till behörig personal eller annan sakkunnig som kan handleda dem under en praktikperiod innan de har tillstånd att arbeta med tillståndspliktiga bekämpningsmedel.

Gällande förslaget om att behålla kravet på tidigare arbetslivserfarenhet för användningstillstånd för bekämpningsmedel med beteckningen SoX så bedömer myndigheten att detta krav inte leder till samma konkurrensmässiga snedvridningseffekter. Skälet till den bedömningen är att det sedan tidigare krävs att de sökande har ett giltigt tillstånd för So eller SoX och därför bör de i de flesta all redan ha praktisk erfarenhet.

Regelrådets bedömning. Folkhälsomyndighetens beskrivning av problemet och syftet med förslaget är mycket tydlig.

Regelrådet finner problembeskrivningen och beskrivningen av syftet med förslaget godtagbar.

Konsekvenser om ingen åtgärd vidtas

Folkhälsomyndigheten anger att nollalternativet innebär att behålla nuvarande föreskrifter. Myndigheten bedömer dock att det inte är ett alternativ av flera skäl. Ett skäl är att regleringen fortsättningsvis skulle vara grundad på upphävda bemyndiganden. Vidare är folkhälsomyndighetens ansvar för tillståndsgivning också förändrat i förhållande till den gamla lagstiftningen.

Folkhälsomyndigheten anger vidare att om kravet på arbetslivserfarenhet för användning av bekämpningsmedel med bokstavsbezeichnung So behålls så skulle detta innebära en risk att det blir svårare för småföretagare och anställda på mindre företag att uppfylla tillståndskraven, och därmed också möjligheten för dem att få tillträde till sådan tillståndspliktig yrkesverksamhet.

Regelrådets bedömning. Folkhälsomyndigheten beskriver konsekvenser om ingen åtgärd vidtas. Beskrivningen är mycket tydlig.

Regelrådet finner att beskrivningen av konsekvenser om ingen åtgärd vidtas godtagbar.

Alternativa lösningar

I kapitel två i konsekvensutredningen beskriver Folkhälsomyndigheten alternativa lösningar. Vad gäller förslaget att behålla krav på tidigare arbetslivserfarenhet för användningstillstånd för bekämpningsmedel med bokstavsbezeichnung SoX så anger myndigheten att ett alternativ är att precisera kravet ytterligare genom att införa ett krav på ett visst antal genomförda arbetstimmar. Myndigheten bedömer dock att ett sådant krav kan bli svårt att uppfylla för de sökande, eftersom arbete med bekämpningsmedel med SoX-beteckning vanligtvis inte utförs dagligen.

Folkhälsomyndigheten beskriver även alternativa lösningar för förslaget i sin helhet. Myndigheten tar upp vägledning och självreglering som två möjliga alternativ till att reglera bestämmelserna i föreskrifter. Folkhälsomyndigheten bedömer dock att en vägledning inte skulle leda till samma enhetlighet och förutsägbarhet som föreskrifter ger. Myndigheten anger också att man genom föreskrifter ges en möjlighet att genom rättsligt bindande bestämmelser mer detaljerat kontrollera förutsättningarna för tillståndsgivningen. Myndigheten anger vidare att det krävs styrmedel som är rättsligt bindande eftersom det finns risk att efterlevnad av

exempelvis vägledning annars skulle vara bristfällig, vilket skulle kunna leda till risker för människors hälsa och miljö.

Regelrådets bedömning. Folkhälsomyndigheten beskriver alternativa lösningar på ett tydligt vis.

Regelrådet finner beskrivningen av alternativa lösningar godtagbar.

Berörda företag

Folkhälsomyndigheten anger att de företag som påverkas av föreskriftsförslaget främst är företag vars anställda är verksamma inom skadedjursbekämpning inom fastighetservice (SNI Kod 81.290).

Folkhälsomyndigheten anger att det 2017 fanns sammanlagt 1 082 företag registrerade inom den berörda SNI-koden, men att detta också omfattar andra företag inom fastighetservice, till exempel städföretag. Myndigheten anger att enligt branschaktörer består marknaden av ett landsomfattande företag med över 600 anställda. Därutöver finns det ytterligare ett större företag med över 200 anställda. Utöver dessa finns ett okänt antal mer lokala skadedjursbekämpare med betydligt färre anställda utspridda i landet. I dialog med branschaktörer och utifrån vilka företag som deltagit i Folkhälsomyndighetens bekämpningsmedelsutbildningar de senaste åren bedömer myndigheten att det sammanlagda antalet företag som träffas av förslaget är färre än 100.

Folkhälsomyndigheten anger vidare att sammanlagt 252 personer deltog i utbildningar (inklusive kunskapsprov) under 2023. Myndigheten bedömer att ungefär samma antal personer kan förväntas delta också kommande år.

Regelrådets bedömning. Folkhälsomyndigheten beskriver berörda företag utifrån antal, storlek och bransch på ett mycket tydligt sätt.

Regelrådet bedömer därför att beskrivningen av berörda företag är godtagbar.

Förslagets effekter för företagens kostnader och intäkter

Folkhälsomyndigheten anger att förslaget kommer att medföra vissa förändringar i kostnader för enskilda yrkesutövare och företag. Myndigheten beskriver att om avgiften för utbildningen höjs påverkas de företag som betalar sina anställdas utbildning och de enskilda yrkesutövare som betalar för deltagande i utbildningen. Folkhälsomyndigheten betalade under 2023 ut ett konsultarvode på 20 000 kronor exklusive moms för utförandet av utbildningen för SoX-medel. Myndigheten bedömer att en eventuell avgiftshöjning för utbildningen utifrån detta prisexempel därmed endast blir marginell. Vidare beskrivs att avgiften för Folkhälsomyndighetens utbildning för SoX-medel idag är 24 910 kronor exklusive moms.

Förslaget att ta bort kravet på tidigare arbetslivserfarenhet för användning av bekämpningsmedel med bokstavsbezeichnung So bör enligt Folkhälsomyndigheten leda till en minskad administrativ kostnad för företagen. Enligt nuvarande föreskrifter krävs ett dokument från en handledare och/eller arbetsgivare som intygar att den sökande har praktisk erfarenhet av arbete med de slag av bekämpningsmedel som det sökta tillståndet avser. Myndigheten anger att den genomsnittliga tiden för att skriva ett intyg bedöms vara cirka en timme och den sammanräknade kostnaden för de som genomfört kunskapsprov för utbildning avseende So under 2023 har varit cirka 134 000 kronor. Myndigheten anger att en

motsvarande ungefärlig kostnad således utblir med förslaget som avser användning av bekämpningsmedel med bokstavsbezeichnung So.

Vidare bedömer myndigheten att de administrativa kostnaderna förknippade med att skicka in utbildningsbevis och att legitimera sig som små samt att de administrativa kostnaderna för tillståndskravet totalt sett inte kommer att öka jämfört med nuvarande reglering, i och med den minskning i administrativa kostnader för företagen som borttagandet respektive förtydligandet av kraven på praktisk erfarenhet förväntas leda till. Övriga administrativa kostnader och konsekvenser beskrivs under kapitel 6.1 i konsekvensutredningen.

Regelrådets bedömning. Folkhälsomyndigheten beskriver att förslaget kan innebära vissa förändringar för företagets kostnader. Myndigheten beskriver att kostnaderna kan komma att öka beroende på om avgiften höjs, men bedömer samtidigt att en sådan ökning endast blir marginell. Folkhälsomyndigheten bedömer också att förslaget bör leda till minskade administrativa kostnader för företagen. Folkhälsomyndighetens redogörelse av förslagets effekter för företags kostnader är tydlig.

Utifrån kraven i förordning (2024:193) om konsekvensutredningar ska en konsekvensutredning även innehålla en beskrivning om förslagets effekter för företags intäkter. En sådan beskrivning saknas i konsekvensutredningen, vilket är en brist.

Regelrådet finner således att beskrivningen av förslagets effekter för företagets kostnader är godtagbar. Regelrådet finner att avsaknaden av en beskrivning av förslagets effekter för företagets intäkter är bristfällig.

Påverkan på konkurrens, särskilda hänsyn till små företag och andra relevanta konsekvenser

Påverkan på konkurrens

Folkhälsomyndigheten anger att förslaget att ta bort kravet på praktisk erfarenhet av användning av bekämpningsmedel med bokstavsbezeichnung So syftar till att förhindra en missgynnsam konkurrenssituation för mindre företag och egenföretagare. Myndigheten anger att dagens krav på praktik kan försvåra för småföretagare och anställda på mindre företag att uppfylla tillståndskraven och därmed också begränsa möjligheten för dem att få tillträde till sådan tillståndspliktig yrkesverksamhet. Folkhälsomyndigheten anger vidare att det inte är rimligt att anta att till exempel en egenföretagare, som vill arbeta och etablera sig inom skadedjursbranschen, har möjlighet att praktisera mot liten eller ingen ekonomisk ersättning hos andra företag där det finns sådana behöriga handledare. Myndigheten anger vidare att det antagligen inte heller är intressant för de större företagen i branschen att utbilda personer eller andra företag som sedan ska bedriva konkurrerande verksamhet.

Särskilda hänsyn till små företag

Folkhälsomyndigheten anger att särskilda hänsyn har tagits till små företag och egenföretagare genom förslaget att ta bort praktikkravet för att kunna få tillträde till att yrkesmässigt få använda tillståndspliktiga bekämpningsmedel. Myndigheten anger att förslaget syftar till att förhindra en missgynnsam konkurrenssituation för mindre företag och egenföretagare.

Andra relevanta konsekvenser

Under andra relevanta konsekvenser beskriver Folkhälsomyndigheten delvis vilka effekter som förslaget väntas innebära för företags kostnader. Vidare bedömer myndigheten att en positiv aspekt av förslaget till nya föreskrifter är att det innebär ett tydliggörande av gällande lagstiftning. Vidare bedömer Folkhälsomyndigheten att de föreslagna föreskrifterna kommer att innebära ökad förutsägbarhet för företagen.

Regelrådet gör följande bedömning. Konsekvensutredning innehåller en redogörelse av påverkan på konkurrensen, särskilda hänsyn till små företag och andra relevanta konsekvenser. Folkhälsomyndighetens beskrivningar är tydliga och uttömmande.

Regelrådet finner således beskrivningen av påverkan på konkurrens, särskilda hänsyn till små företag och andra relevanta konsekvenser godtagbar.

Åtgärder för att begränsa förslagens kostnader och andra effekter

Konsekvensutredningen saknar en beskrivning av åtgärder för att begränsa förslagens kostnader och andra effekter.

Regelrådets bedömning. Utifrån kraven i förordning (2024:193) om konsekvensutredningar ska en konsekvensutredning innehålla en beskrivning av åtgärder för att begränsa förslagens kostnader och andra effekter. En sådan beskrivning saknas i konsekvensutredningen. Regelrådet konstaterar dock att myndigheten uppskattar att de kostnader som kan följa av förslaget är marginella och att förslaget i stort innebär minskade administrativa kostnader för berörda företag, tydligare lagstiftning och en ökad förutsägbarhet för företagen.

Regelrådet finner därför att det inte är en avgörande brist att en beskrivning av åtgärder för att begränsa förslagens kostnader och andra effekter saknas i detta fall. Regelrådet finner att denna delaspekt är godtagbar trots önskvärda förtydliganden.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

Folkhälsomyndigheten föreslår att föreskrifterna träder i kraft innan utgången av 2024. Myndigheten anger att förslaget innebär vissa förändringar för de som ansöker om användningstillstånd, exempelvis kravet att ansökan ska göras senast 90 dagar efter att utbildningsbeviset utfärdades. Folkhälsomyndigheten anger att i det fall föreskrifterna träder i kraft behöver därför den information om reglerna som finns på myndighetens webbplats uppdateras eller kompletteras. Myndigheten anger även att man kan informera via det nyhetsbrev som myndigheten tillämpar. Folkhälsomyndigheten ser inte någon anledning att därutöver genomföra någon särskild eller riktad informationsinsats.

Regelrådets bedömning. Folkhälsomyndigheten redogör på ett tydligt sätt hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser.

Regelrådet finner därmed beskrivningen av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser godtagbar.

Hur och när konsekvenserna av förslaget ska utvärderas

Konsekvensutredningen saknar en beskrivning av hur och när konsekvenserna av förslaget ska utvärderas.

Regelrådets bedömning. Utifrån kraven i förordning (2024:193) om konsekvensutredningar ska en konsekvensutredning innehålla en beskrivning av hur och när konsekvenserna av förslaget ska utvärderas. En sådan beskrivning saknas i konsekvensutredningen, vilket är en brist.

Regelrådet finner avsaknaden av en beskrivning av hur och när konsekvenserna av förslaget ska utvärderas bristfällig.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten och om förslaget går utöver minimikraven

Folkhälsomyndigheten bedömer att förslaget överensstämmer med och inte går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till EU. Enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 är medlemsstaterna skyldiga att anmäla förslag till tekniska föreskrifter till kommissionen. Myndigheten bedömer att föreskrifterna inte utgör sådana tekniska föreskrifter som ska anmälas enligt direktivet, eftersom de inte utgörs av eller hänvisar till tekniska specifikationer

Regelrådets bedömning. Folkhälsomyndighetens beskrivning av förslagets överensstämmelse med EU-rätten och om förslaget går utöver minimikraven är tydlig.

Regelrådet finner beskrivningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten och om förslaget går utöver minimikraven godtagbar.

Övrigt av relevans för ärendet eller Regelrådets bedömning

Regelrådet uppfattar det som att Folkhälsomyndighetens konsekvensutredning utgår från den tidigare förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning. Detta skulle också förklara varför konsekvensutredningen saknar vissa av de delar som ska utredas enligt förordningen om konsekvensutredningar (2024:193). Eftersom förslaget har remitterats efter 6 maj 2024 så ska förslagets konsekvenser utredas utifrån den nya förordningen om konsekvensutredningar (2024:193).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 11 september 2024.

I beslutet deltog Anna-Lena Bohm, ordförande, Helena Fond, Hans Peter Larsson, Lennart Renbjer och Lars Silver.

Ärendet föredrogs av Erik Palm

Anna-Lena Bohm
Ordförande

Erik Palm
Föredragande